

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1176/2022
20.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Бранислав Манић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља „Панчево“ из Панчева, чији је пуномоћник Александра Смилевски, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 40/22 од 21.01.2022. године, у седници већа одржаној 20.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 40/22 од 21.01.2022. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 40/22 од 21.01.2022. године, преиначена је пресуда Основног суда у Панчеву П1 237/20 од 23.08.2021. године, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да јој исплати по основу неисплаћених трошкова за исхрану у току рада – топлог оброка и по основу неисплаћених трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, одређене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до коначне исплате и одбијен је захтев тужиле да јој тужени накнади трошкове парничног поступка у износу од 119.225,41 динар, а тужилца је обавезана да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 57.340,00 динара. Обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове поступка по жалби у износу од 45.090,00 динара. Одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, сходно одредби члана 403. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20, у даљем тексту: ЗПП).

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је запослена код туженог на радном месту спремачица у радној јединици ДЗО – ЗС Тужени је здравствена установа јавног карактера, основана на територији Републике Србије, а тужила је са туженим закључила уговор о раду број .. од 15.03.2010. године на неодређено време, са пуним радним временом, ради обављања послова спремачице у Дому здравља у радној јединици ДЗО – ЗС Зарада тужиле за обављени рад и време проведено на раду утврђена је тако што се основица за обрачун и исплату коју утврђује Влада РС помножи са коефицијентом 6,83 и на тако утврђену зараду се додаје 0,4% на бруто зараду за сваку навршену годину радног стажа. Решењем број .. од 07.05.2018. године измењен је назив радног места утврђен у члану 2. уговора број .., тако да ново радно место гласи „спремачица просторије у којима се пружају здравствене услуге“.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиле сматрајући да јој припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у висини месечне накнаде, сходно параметрима предвиђеним Општим колективним уговором. У околностима када Посебни колективни уговори за здравствене установе не садрже конкретну регулативу која утврђује висину ових накнада, нити уопште прописује право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, првостепени суд је оценио да се примењују општи прописи о раду и то члан 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду, тако што је одбио тужбени захтев тужиле за исплату наведених накнада, закључујући да је тужилци исплаћена плата према коефицијенту утврђеном у складу са одредбама Закона о платама у државним органима и јавним службама, а у којем су садржане и наведене накнаде, те да околност да висина трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора није номинално исказана, не представља разлог због којег запослени може са успехом да тражи исплату ових трошкова.

Неосновано се ревизијом указује да се наведени закључак другостепеног суда заснива на погрешној примени материјалног права.

Тужени је здравствена установа која се у смислу Закона о јавним службама („Службени гласник РС, бр. 24/91...83/14) сматра јавном службом, због чега се на запослене код туженог примењује Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19).

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и

именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. На основу одредбе члана 4. став 1. истог закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а став 2. истог члана закона, да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, АП Војводина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/19, 58/20), у одредби члана 91. прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата и дела плате по основу радног учинка, у складу са законом.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...113/17), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. те одредбе закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2 тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 13. Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун исплата запослених из члана 1. ове Уредбе, које се примењују на запослене у здравственим установама.

У конкретном случају, тужиља је запослене код туженог који се сматра јавном службом, на радном месту спремачица, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијерна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Пошто посебан закон (Закон о платама у државним органима и јавним службама) прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног Закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за здравствене установе чији је основач Република Србија, АП Војводина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/19, 58/20) није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, а то право није предвиђао ни претходно важећи Посебни колективни уговор („Службени гласник РС“, бр. 106/2018). Дакле, на основу горе наведених прописа, произлази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за

коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, па не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиља садржан било у општем било у посебном акту. То значи да тужиљи не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора пошто су те накнаде садржане у коефицијенту њихове плате, па је то што је тужиљи у спорном периоду исплаћивана минимална зарада без утицаја на одлучивање.

Имајући у виду све наведено, правилно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио захтев да тужени тужиљи исплати спорне накнаде и да јој накнади трошкове првостепеног и жалбеног поступка.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**